

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۳
مقدمه	۱۷
فصل یکم: سیر تحول تاریخی، منابع ومبانی نظری	۲۱
گفتاریکم: فرآیند شناسایی حق برآب آشامیدنی سالم	۲۳
الف-سیر تحول تاریخی حق بر آب آشامیدنی سالم	۲۷
ب- ابعاد جغرافیایی مؤثر بر حق بر آب آشامیدنی سالم	۳۰
ج- مبانی فلسفی حق بر آب در حقوق بشر معاصر	۳۱
د-آب در ادیان و آیین های دینی	۳۳
گفتار دوم: منابع و مستندات حق بر آب آشامیدنی سالم در نظام بین المللی	
حقوق بشر	۴۳
الف- اسناد الزام آور	۴۳
۱- اسناد مربوط به معاهدات حقوق بشر	۴۳
۱-۱- کنوانسیون رفع اشکال تبعیض علیه زنان (مصوب ۱۹۷۹)	۴۴
۱-۲- کنوانسیون حقوق کودک (۱۹۸۹)	۴۵
۱-۳- میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی وميثاق بين المللی	
حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۹۶۶)	۴۶
۱-۴- کنوانسیون بین المللی رفع هرگونه تبعیض نژادی (مصوب	
۱۹۶۵)	۴۷
۲- اسناد مربوط به حقوق بشردوستانه بین المللی وحقوق کیفری	
بین المللی	۴۸
۲-۱- کنوانسیون رفتار با اسیران جنگی (کنوانسیون سوم	
ژنو ۱۹۴۹)	۴۹
۲-۲- کنوانسیون رفتار با غیرنظامیان در زمان جنگ (کنوانسیون	
چهارم ژنو ۱۹۴۹)	۵۰
۲-۳- پروتکل الحاقی به کنوانسیون ژنو در خصوص حمایت از	
قربانیان مخاصمات مسلحانه (پروتکل الحاقی اول کنوانسیون	
ژنو ۱۹۷۷)	۵۱

- ۲-۴- پروتکل الحاقی به کنوانسیون‌های ژنو در خصوص حمایت از قربانیان مخاصمات مسلحانه (پروتکل الحاقی دوم کنوانسیون ژنو ۱۹۷۷) ۵۱
- ۲-۵- قواعد حداقل استاندارد در رفتار با زندانیان مصوب اولین گنجره سازمان ملل برای پیشگیری از جرم و رفتار با مجرمین منعقدۀ ژنو ۱۹۹۵، مصوب شورای اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی ۵۲
- ۲-۶- اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی (۱۹۹۸) ۵۳
- ۳- اسناد مربوط به حقوق بین‌المللی محیط زیست و حقوق بین‌المللی کار ۵۴
- ۳-۱- کنوانسیون تنوع زیستی (۱۹۹۲) ۵۴
- ۳-۲- کنوانسیون مبارزه با کویبرزایی در کشورهای دارای تجربه جدی خشکسالی و کویبرزایی، به خصوص در قاره آفریقا (۱۹۹۴) ۵۶
- ۳-۳- کنوانسیون استفاده غیرناوبری از آب‌های رودخانه‌های بین‌المللی (۱۹۹۷) ۵۷
- ۳-۴- کنوانسیون خدمات بهداشتی شغلی (۱۹۸۵) ۵۷
- ۳-۵- مقاله‌نامه شماره ۲۹ در خصوص منع کار اجباری ۵۸
- ۳-۶- کنوانسیون بومیان و افراد قبیله‌ای (۱۹۸۹) ۵۸
- ب- اسناد منطقه‌ای ۵۸
- ۱- منطقه اروپا ۵۹
- ۱-۱- توصیه‌نامه شماره ۱۴ کمیته وزیران دول عضو منشور اروپایی در مورد منابع آبی (۲۰۰۱) ۵۹
- ۱-۲- قطعنامه شورای محیط زیست اروپا ۶۰
- ۱-۳- کنوانسیون اروپایی حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی (۱۹۵۰) ۶۰
- ۱-۴- منشور اجتماعی حقوق بشر اروپا (۱۹۶۱) ۶۰
- ۱-۵- منشور اجتماعی حقوق بشر اروپا (اصلاحی ۱۹۹۶) ۶۱
- ۱-۶- کنوانسیون دسترسی به اطلاعات، مشارکت عمومی در تصمیم‌سازی و دسترسی به عدالت در موضوعات زیست‌محیطی (۱۹۹۸) (کنوانسیون ارهوس) ۶۱

۶۱.....	۱-۷- پروتکل اروپایی آب و سلامت (۱۹۹۹) منضم به کنوانسیون حمایت و استفاده از رودخانه‌های فرامرزی و دریاچه‌ها
۶۲.....	۲- منطقه آفریقا
۶۲.....	۲-۱- منشور آفریقایی حقوق کودک و رفاه (۱۹۹۰)
۶۳.....	۲-۲- منشور آفریقایی حقوق بشر و ملت‌ها (۱۹۸۱)
۶۳.....	۳- منطقه آمریکا
۶۳.....	۳-۱- کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر ۱۹۶۹
۶۴.....	۳-۲- اعلامیه آمریکایی حقوق بشر و مردم ۱۹۴۸
۶۴.....	۳-۳- پروتکل سن سالوادور (۱۹۸۸)
۶۵.....	ج- اسناد غیر الزام آور
۶۵.....	۱- اعلامیه‌ها
	۱-۱- اعلامیه کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه (قاهره ۱۹۹۴).....
۶۶.....	۱-۲- اعلامیه اولین نشست جهانی آب (۱۹۹۷)
۶۶.....	۱-۳- اعلامیه دومین نشست جهانی آب (۲۰۰۰)
۶۷.....	۱-۴- اعلامیه نشست ژوهانسبورگ (۲۰۰۲)
۶۷.....	۱-۵- اعلامیه سومین نشست جهانی آب (۲۰۰۳)
۶۷.....	۱-۶- اعلامیه چهارمین نشست جهانی آب (۲۰۰۶)
	۱-۷- اعلامیه پنجمین، ششمین، هفتمین نشست جهانی آب (۲۰۰۹)(۲۰۱۲)(۲۰۱۵).....
۶۹.....	۱-۸- اعلامیه جهانی حقوق بشر (۱۹۴۸)
۷۰.....	۱-۹- اعلامیه استکهلم (۱۹۷۲)
۷۰.....	۱-۱۰- اعلامیه ماردل پلاتا (آرژانتین ۱۹۹۷)
	۱-۱۱- اعلامیه ریو (کنفرانس بین‌المللی محیط زیست و توسعه).....
۷۲.....	(۱۹۹۲)
۷۵.....	۱-۱۲- اعلامیه کنفرانس جهانی تغذیه، رم (۱۹۹۶)
۷۵.....	۱-۱۳- اعلامیه کنفرانس جهانی اسکان بشر - استانبول (۱۹۹۶)
۷۵.....	۱-۱۴- اعلامیه توسعه هزاره (۲۰۰۰)
۷۶.....	۲- قطعنامه‌ها، اصول و بیانیه‌های بین‌المللی
۷۶.....	۲-۱- قطعنامه مجمع عمومی (۳۵/۱۹۸۰)
۷۷.....	۲-۲- اصول سازمان ملل برای حمایت از سالمندان (۱۹۹۱)

۳-۲-قطعنامه های مجمع عمومی (۴۵/۹۴) (۱۹۹۴)و	۷۷.....
۳-۴-قطعنامه حق بر توسعه (۱۹۹۹)	۷۷.....
۵-۲-تصمیم و قطعنامه شورای حقوق بشر (۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱)	۷۸.....
۶-۲-بیانیه دهلی نو (۱۹۹۰)	۷۹.....
۷-۲-بیانیه دوبلین (۱۹۹۲)	۷۹.....
ج- عرف بین المللی	۸۰.....
د- رویه قضایی	۸۲.....
۱- شناسایی حق بر آب آشامیدنی سالم در پرتو حق بر حیات	۸۳.....
۲- قضیه وضعیت حقوق بشر در اکوادور	۸۳.....
۳- قضیه سوئد علیه زاندر	۸۴.....
۴- شناسایی حق بر آب آشامیدنی سالم در پرتو حق احترام به حیات و مسکن خصوصی	۸۴.....
۵- شناسایی حق بر آب آشامیدنی سالم در پرتو حق بر فرهنگ	۸۵.....
۶- شناسایی حق بر آب آشامیدنی سالم در پرتو حق بر بهداشت	۸۵.....
۷- شناسایی حق بر آب آشامیدنی سالم در پرتو حق بر حیات (رویه قضایی داخلی)	۸۶.....
گفتار سوم: حق بر آب آشامیدنی سالم در قوانین ایران	۸۷.....
الف- جایگاه حقوق آب در اسلام	۸۷.....
ب- بررسی قوانین آب در ایران	۸۹.....
نتیجه گیری	۹۷.....

فصل دوم: محتوای حق بر آب آشامیدنی سالم در اسناد

بین المللی	۹۹.....
گفتار اول: مفهوم حق بر آب آشامیدنی سالم	۱۰۱.....
الف- دیدگاه کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی	۱۰۱.....
۱- استنباط	۱۰۲.....
۲- مرکزیت	۱۰۳.....
۳- شناسایی ابتدایی	۱۰۴.....
ب- تعریف و محتوای حق بر آب آشامیدنی سالم	۱۰۴.....
۱- قابلیت دسترسی به آب	۱۰۶.....

فهرست مطالب □ ۹

۱-۱- قابلیت دسترسی فیزیکی:	۱۰۶
۱-۲- قابلیت دسترسی اقتصادی	۱۰۷
۱-۳- قابلیت دسترسی به اطلاعات	۱۰۹
۱-۴- عدم تبعیض در دسترسی به آب	۱۱۰
۲- کمیت آب	۱۱۱
۳- کیفیت آب	۱۱۳
گفتار دوم: حقوق مرتبط با حق بر آب آشامیدنی سالم	۱۱۵
الف- حق بر حیات	۱۱۵
ب- حق بر غذا	۱۱۷
ج- حق بر سلامت	۱۱۹
د- حق بر مسکن	۱۲۰
ه- حق بر آموزش	۱۲۱
و- حق بر مشارکت فرهنگی	۱۲۱
گفتار سوم: ویژگی‌های آب آشامیدنی سالم	۱۲۳
الف- آب به عنوان یک ثروت همگانی و کالای اقتصادی	۱۲۳
ب- آب به عنوان یک کالای بدون جانشین	۱۲۷
گفتار چهارم: حقوق و تکالیف دولت‌ها در تضمین حق بر آب آشامیدنی سالم	۱۳۰
الف- ماهیت کلی تعهدات ناشی از میثاق	۱۳۰
۱- مفهوم تعهدات هسته ای حق بر آب	۱۳۳
۲- مفهوم تعهدات پیرامونی یا حاشیه ای حق بر آب	۱۳۶
ب- ابعاد تعهدات دولت‌ها	۱۳۸
۱- تعهد به احترام	۱۳۸
۲- تعهد به حمایت	۱۳۹
۳- تعهد به ایفاء	۱۴۰
۴- تعهدات بین‌المللی	۱۴۲
گفتار پنجم: تعهدات بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران در سطح ملی	۱۴۵
الف - اقدامات در سطح ملی	۱۴۶
۱- قانونگذاری، راهبردها و خط مشی‌ها	۱۴۷
۲- شاخص‌ها و معیارها	۱۵۱
۳- طرق جبرانی و پاسخگویی	۱۵۵
نتیجه‌گیری	۱۵۷

فصل سوم: سازوکارهای بین‌المللی مرتبط با حق بر آب

- آشامیدنی سالم** ۱۵۹
- گفتار یکم : سازوکارهای وابسته سازمان ملل متحد ۱۶۱
- الف-سازوکارهای ارگان محوری(غیرقراردادی) ۱۶۱
- ب- سازوکارهای مبتنی بر معاهدات حقوق بشری(قراردادی)..... ۱۶۳
- ۱- کمیته حقوق کودک و کمیته رفع اشکال تبعیض علیه زنان ۱۶۴
- ۲- کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و کمیته حقوق مدنی و سیاسی: ۱۶۷
- ج-آژانس های تخصصی، برنامه ها ، صندوق ها و ارکان ملل متحد ۱۶۹
- ۱- آژانس های تخصصی و دیگر سازمان های تخصصی وابسته به ملل متحد ۱۶۹
- ۱-۱- سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)..... ۱۶۹
- ۱-۲- سازمان خوار و بار و کشاورزی (فائو) ۱۷۱
- ۱-۳- آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ۱۷۱
- ۱-۴- سازمان توسعه صنعتی ملل متحد ۱۷۲
- ۱-۵- بانک جهانی ۱۷۳
- ۱-۶- سازمان جهانی بهداشت ۱۷۴
- ۱-۷- سازمان جهانی هواشناسی ۱۷۴
- ۲- برنامه‌ها و دیگر نهاد های وابسته به ملل متحد ۱۷۵
- ۲-۱- دانشگاه ملل متحد (انو) ۱۷۵
- ۲-۲- هیأت مشورتی آب و فاضلاب دبیرکل ملل متحد ۱۷۶
- ۲-۳- برنامه اسکان بشر ملل متحد (هابیتات) ۱۷۷
- ۲-۴- برنامه عمران ملل متحد (اندپ) ۱۷۸
- ۲-۵- برنامه محیط زیست ملل متحد (یونپ) ۱۷۹
- ۲-۶- صندوق کودکان ملل متحد (یونیسف) ۱۸۰
- ۲-۷- صندوق ملل متحد برای مشارکت‌های بین‌المللی ۱۸۰
- ۲-۸- صندوق توسعه ملل متحد برای زنان (اونیپم) ۱۸۱
- د- نهاد های بین‌المللی منطقه ای ۱۸۲
- ۱- کمیسیون‌های اقتصادی منطقه‌ای ۱۸۲
- ۲- شبکه کشورهای اسلامی در حوزه مدیریت و گسترش منابع آب ۱۸۳
- ۳- مرکز منطقه ای مدیریت آب شهری ۱۸۴

فهرست مطالب □ ۱۱

۱۸۴	۴- شورای آب سازمان همکاری اسلامی
۱۸۶	گفتار دوم : سازوکارهای غیردولتی تأمین کننده آب آشامیدنی سالم
۱۸۶	۱- مؤسسه بین المللی استکهلم
۱۸۷	۲- کمیسیون بین المللی آبیاری و زهکشی
۱۸۸	۳- دوستداران بین المللی زمین
۱۸۸	۴- مؤسسه فرانسه آزاد
۱۸۹	۵- شبکه اقدام آب سالم
۱۸۹	۶- شورای کانادایی ها
۱۸۹	۷- انجمن بین المللی آب و مطالعات جنگل
۱۹۰	۸- دیده بان غذا و آب
۱۹۰	۹- خدمات عمومی بین المللی:
۱۹۱	۱۰- شورای جهانی تجارت برای توسعه پایدار
۱۹۲	۱۱- سازمان مشارکت جهانی آب
۱۹۲	۱۲- انجمن بین المللی هیدرولوژی
۱۹۳	۱۳- شورای همکاری تأمین آب و بهداشت عمومی
۱۹۳	۱۴- شورای جهانی آب
۱۹۴	۱۵- صلیب سبز
۱۹۴	۱۶- مؤسسه بین المللی مدیریت آب
۱۹۵	۱۷- اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت
۱۹۶	نتیجه گیری

منابع ۲۰۳